

mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 12:

Forslag til folketingsbeslutning om skærpelse af visse bestyrelsesmedlemmers og direktørers ansvar.

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.
(Fremsat 4/10 96).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Sidste gang vi behandlede dette beslutningsforslag, var den daværende regering af den opfattelse, at det ikke er den rigtige vej at gå, fordi forslaget rejser en række spørgsmål af retssikkerhedsmæssig og lovmæssig karakter, og regeringen er ved denne behandling af samme opfattelse.

Hans Peter Baadsgaard (S):

Også dette forslag afviser Socialdemokratiet; vi kan henvise til ministerens bemærkninger. De ændringer, der blev foretaget i selskabslovene i 1992, synes vi ikke i praksis har virket så længe, at der er det fornødne grundlag for at vurdere, om de har den tilsigtede virkning. Dette forslag henviser også til Nordisk Fjer, men det er jo en kendsgerning, at den sag endnu ikke er afsluttet.

Men ellers er det jo helt efter fru Kirsten Jacobsens sædvanlige fremgangsmåde: De, som fru Kirsten Jacobsen højt og offentligt har dømt sådan næsten på forhånd, får ikke altid den dom, hun havde tilsigtet, og så må der selvfølgelig være noget galt med dommene, og derfor skal vi nu ændre på bevisførelsen. Og jeg synes, at det er dybt betænkeligt, at vi nu skal til at sige, at nu er det ikke nødvendigt at føre bevis for det, vi må hver især se lidt mere lempeligt på det, for ellers kan vi jo ikke få nogen dømt. Jeg synes ikke, at det burde finde sted fra et seriøst arbejdende folketingsmedlem at foreslå noget sådant, og alene af den grund kunne vi afvise forslaget.

Svend Erik Hovmand (V):

Da Venstres ordfører i dette spørgsmål, fru Pia Larsen, desværre ikke har mulighed for at være til stede her i dag, skal jeg på hendes vegne fremføre følgende:

Når vi taler om at straffe, er det meget vigtigt at gøre sig klart, at der er tale om ofte meget indgribende sanktioner over for enkelte borgere, der er tvunget af statens magtapparat. Henvisninger til befolkningens almindelige retsbevidsthed synes i disse debatter altid at være et godt slagord, der skal retfærdiggøre en dårligere retsstilling for den tiltalte.

Det er ved at opretholde basale retssikkerhedsgarantier for borgerne, at vi hæver os over de lande, som Fremskridtspartiet kalder bananrepublikker, og ikke ved at indlede usaglig heksejagt baseret på populistiske udtalelser om den almindelige retsbevidsthed.

Vi kan alle være enige i, at folk ikke skal gå fri, blot fordi de tilhører den forkrommede del af dansk erhvervsliv. Sådan er det heller ikke i dag. Der er ansvar for fejl, forsømmelser for bestyrelsesmedlemmer i medfør af aktieselskabsloven. Endvidere gælder straffelovens regler om økonomisk kriminalitet også.

Med hensyn til bevisreglerne så regnes det for et af vores vigtigste principper i strafferetten, at man er uskyldig, indtil det modsatte er bevist. Dette princip vil Venstre ikke være med til at ændre. I øvrigt gælder et erstatningsansvar for bestyrelsesmedlemmer og direktører ved siden af aktieselskabsloven. At man skulle lave en omvendt bevisbyrde, i det tilfælde at der kunne sandsynliggøres fejl hos de direktører og bestyrelsesmedlemmer, har været debatteret i EU, det femte selskabsdirektiv, og en sådan bevisbyrde-regel vender vi os imod i Venstre. Og i virkeligheden ville det næppe ændre noget eller øge påpasseligheden hos ledelsen.

Aktieselskabsloven hjemler bødestraf, hvilket i mine øjne er fuldt tilstrækkeligt. For de grovere forbrydelser kan straffelovens bestemmelser bruges, og de kan i yderste konsekvens give op til otte års fængsel, og det må jo siges at være en ganske betragtelig straf. Når sammenholdes med erstatningsansvarets meget følelige konsekvenser, så synes der ikke at være noget øget behov for straffeskærpelse.

Man kunne måske nok ønske, at strafammerne i højere grad blev udnyttet af domstolene, men enkeltstager skal ikke være bestemmen- de for den generelle lovgivning. Venstre må på den baggrund afvise beslutningsforslag B 12.

Gitte Seeberg (KF):

Da Det Konservative Folkepartis ordfører, fru Pernille Sams, ikke kan være til stede, har jeg lovet at redegøre for vores dybe skepsis over for dette forslag.

Det er et helt specielt forslag, vi her har til behandling. I den konservative folketingsgruppe er vi bestemt ikke imponerede. Det er ikke alene ugennemarbejdet, det er også ugennemænktheden. Man vil skærpe ansvarsbestemmelserne og straffebestemmelserne for bestyrelsesmedlemmer og direktører bl.a. ved at lette beviskravene, skriver man. Men hvad betyder det?

Ja, det betyder, at det ikke længere skal anses for bevist, at en person har begået noget galt; det skal kun være sandsynligt. Det vil være konsekvensen af forslaget. Man kan jo ikke gradbøje, om en ting er bevist eller ej. Enten er det bevist, eller også er det ikke bevist. Halvt bevist er ikke bevist i et retssamfund. Og det bør det bestemte heller ikke være.

Hvad er det dog for en retstilstand at ønske sig, og hvorfor ønsker man dog kun denne lovløshed for netop bestyrelsesmedlemmer og direktører? Nej, det er populistisk pladder, og en anelse selverkendelse lyser da også ud af de afsluttende linjer i bemærkningerne, hvor man oplyser, at man har opgivet at løse de mere detaljerede lovtekniske problemer ved forslaget. Vi stemmer imod.

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Også i SF har vi undret os over de meget milde domme over bestyrelsesmedlemmerne i Nordisk Fjer, og derfor er vi positive over for forslagens intentioner. Vi vil godt overveje, om den tekniske udformning er korrekt, om det er rigtigt, at det netop er bevisbestemmelsen, der skal lempes, eller det er andre bestemmelser, der skal skærpes. Vi vil under alle omstændigheder se positivt på forslaget under udvalgsarbejdet.

Frank Aaen (EL):

Vi er i Enhedslisten positive over for forslagens intentioner. Vi er enige i, at man meget tit ser, at forbrydere inden for økonomisk kriminalitet kan gå frit ud af retssalen med alle pengene i baglommen, fordi det simpelt hen er for svært at løfte bevisbyrden. Det er for svært at bevise, at det, der gjorde, at man tilfældigvis lige fik en million kroner i baglommen, var noget, man var kommet til at gøre med vilje, og derfor bliver man altså ikke dømt.

Jeg tror, man skal se bagmandspolitiets manglende resultater over en lang periode bl.a. på baggrund af, at det er for vanskeligt at løfte beviset i sager om økonomisk kriminalitet, og i den forbindelse så vi gerne en analyse af bagmandspolitiets arbejde og resultater i de senere år. Jeg er desværre ikke sikker på, at det kun er besvær med bevisbyrden, der er baggrunden, men vi kan i hvert fald notere os langsommeligheden og manglende resultater, og vi vil sådan set gerne være med til at pege på, at der er noget, der skal gøres bedre og strammes op.

I den forbindelse kunne det være interessant, hvis vi kunne få en oversigt over, hvad det er for nogle steder i bevisførelsen, hvor det kniber for anklagemyndigheden at løfte bevisbyrden. Så kunne vi jo få en lidt mere kvalificeret debat af den side, for jeg er enig i, at det selvfølgelig også er nogle områder, hvor vi skal bevæge os med forsigtighed, sådan at vi ikke kommer til at dømme folk, uden at det faktisk er bevist, at de er skyldige.

Jeg vil godt i forlængelse af det her pege på en problemstilling, vi selv rejser fra Enhedslistens side i forlængelse af selskabstømmersagerne, hvor vi også mener, vi bør diskutere, om ikke bestyrelsesmedlemmer og andre bør have et ansvar for at gøre myndighederne opmærksom, når de ved, at der foregår systematisk snyd. Vi ved godt, at debatten her er ømtålig, men vi mener i hvert fald, at når man f.eks. i en bank eller i et forsikringsselskab og andre steder i betroede virksomheder får viden om, at der foregår noget kriminelt, der foregår snyd over for det offentlige, også kan pålægges at gøre opmærksom på, at det snyd foregår.

I det hele taget er det et interessant emne, Fremskridtspartiet har taget fat i her, og vi så meget gerne, at noget i den her retning kunne vedtages.

Ole Donner (DF):

I det foreliggende beslutningsforslag fra Fremskridtspartiet ser vi positivt på den første del, hvor man pålægger regeringen at fremsætte et forslag, hvorved ansvarsbestemmelserne og straffebestemmelserne skærpes. Det kan godt være rigtigt, at der kan være behov for det, og derfor glæder vi os til, at vi kommer til at diskutere sagen i udvalget for at se, hvilke tiltag der kan være brug for.

Til gengæld vender vi os imod den sidste del, hvori der står:

»Skærpeisen i straffebestemmelserne skal bl.a. ske gennem en lettelse af beviskravet til anklagemyndigheden, således at sager om grov økonomisk kriminalitet lettere kan gennemføres til domfældelse.«

Det er et meget, meget betænkeligt princip set fra vores synspunkt, at man skal til at lette beviskravet. Det har altid været godt her i Danmark, at man er uskyldig, indtil det modsatte er bevist, og vi vil nu holde fast ved, at det formentlig er den rigtige måde at gøre det på.

Men det er helt fint, at forslaget er kommet frem, så det kommer til debat i udvalget og eventuelt til anden behandling her i Folketinget.

Med hensyn til de bemærkninger, der kommer om, at plattenslageri begrænses mest muligt, og om at være hævet over bananrepublikken i den tredje verden osv., så tror vi ikke, at sådanne bemærkninger gør det yderligere sagligt. Vi mener nok, at man kunne have taget lidt mere konkret fat på det i stedet for at slå om sig med den slags flokler.

Kirsten Jacobsen (FP):

Sidste gang vi fremsatte det her forslag, og sidste gang Folketinget ikke ville debattere det noget videre, da var begrundelsen fra mange sider, at man sagde, at den dér Nordisk Fjer-sag jo bliver afgjort ved domstolene, og så vil de selvfølgelig få den straf osv., de skal have.

Jeg tror ikke, der er nogen her i Folketinget, der ikke synes, at det, der skete i Nordisk Fjer-sagen, var af en kaliber, som man ikke kan leve med i et retssamfund. Det tror jeg alle var enige om.

Det viste jo også de ganske store stramninger, vi i den forbindelse foretog af både aktieselskabsloven og andre love.

Men nu har vi jo så været igennem retssagerne, og så har vi jo set, hvad de kom til at betyde, og dér synes jeg ærligt talt, det er lidt beskæmmende, at de, der var årsag til de massive ulovligheder, som der altså var tale om her – en bortødslen af så utrolig mange penge på den måde, som det skete på – ved domstolene blev anset for at skulle ifalde en bødestraf på mellem 5.000 kr. og 18.000 kr., for bøder i den størrelse får man for færdselslovsforseelser her i Danmark, for overtrædelser af hastighedsgrænsebestemmelserne, og så er der altså et eller andet, der er galt, hvis den slags lovovertrædelser ikke skal medføre større straf!

Og når vi griber fat i bevisbyrden, skyldes det jo, at utrolig mange, som har forstand på det

område, gang på gang har fremhævet, at når de mange sager, som man hos Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet forsøgte sig med, ikke lykkedes – i hvert fald ikke i nævneværdigt omfang – så var det altså ikke alene, fordi man gjorde sit arbejde for dårligt, så skyldtes det ifølge Statsadvokatens egne udtalelser i flere tilfælde, at kravene med hensyn til bevisbyrden her i landet er så høje og er af en sådan karakter, at det nærmest er umuligt at rejse sagerne.

I Fremskridtspartiet er vi helt enige i, at der i et retssamfund skal være sikkerhed for, at de, der dømmes, også har gjort det, de bliver dømt for – det skal der ikke herske nogen som helst tvivl om – men det kan ikke være sådan, at bevisbyrden er så tung at løfte, at ingen anklagemyndighed er i stand til at løfte den, for så havner man i den anden grøft.

Jeg er helt klar over, at det drejer sig om en balancegang her, men vi har gennem de sidste 10-15 år set uendelig mange store økonomiske skandaler, og vi har også gennem mange år været vidne til, hvor lidt der er sket de ansvarlige. Vi har været vidne til masser af overskrifter, stor debat i Folketinget og stor forargelse over, hvad de pågældende har gjort, men bagefter er det så endt med, at man har sagt: Nå ja, det kunne åbenbart ikke være anderledes!

Jeg synes, der skal være en sammenhæng mellem den forbrydelse, man begår, og den straf, man får, og jeg kan derfor ikke forstå, at det skal være så billigt på ulovlig vis at bortødsle milliarder af kroner, som tilhører andre mennesker, at man kun skal betale en bøde på størrelse med en færdselsbøde.

I Fremskridtspartiet vil vi være helt tilfredse, hvis vi får undersøgt området og får klarlagt, hvad bagmandspolitiets problem har været, og hvilke straffe disse mange voldsomme sager rent faktisk har givet, som jeg tror hr. Frank Aaen sagde, og når vi får de spørgsmål besvaret på saglig vis, tror jeg, der er mange her i salen, som vil blive ganske alvorligt overraskede, for hvis disse straffe stilles over for de straffe, som man på andre områder af samfundet får for forholdsvis små overtrædelser af gældende lovgivning, så er der et skærende misforhold, og man får her ofte det indtryk, at de store og magtfulde kan slippe igennem perleporten med næsten hvad som helst, uden at der sker noget nævneværdigt, hvorimod almindelige mennesker ikke skal bevæge sig ret meget uden for lovens rammer, før retssystemets store hammer falder til fuld og endelig indfrielse med det samme.

Vi vil gerne have mere retfærdighed på dette område, og vi vil gerne have, at man i højere grad ser på, hvad det er for nogle forbrydelser eller strafbare handlinger, der bliver begået, og det skal ikke være billigere at foretage strafbare handlinger, som medfører tab af milliarder eller mangedcifrede millioner af kroner, end eksempelvis at stjæle biler eller noget i den retning, men at det er det, er ofte det indtryk, man får.

Og når man ser på, hvad der i en årrække skete af ting og sager og underlige gerninger i den finansielle sektor og ser på det samlede tab i den sektor både samfundsøkonomisk og for de enkelte, som det gik ud over, så må man som lovgiver have en underlig fornemmelse, når man kan konstatere, at de kollektive bødestrafte i en størrelsesorden på 1 mio. kr., som de pågældende virksomheder fik, kunne de sende videre til betaling hos dem, der var blevet snydt.

Sådan et samfund synes vi ikke er et rimeligt samfund, og derfor håber vi, at vi under udvalgsarbejdet kan få kortlagt nogle af problemerne.

Til slut vil jeg gentage, at der ikke skal herske nogen tvivl om, at i Fremskridtspartiet ønsker vi, at retssikkerheden skal være til stede for alle borgere, men at vi på den anden side heller ikke vil acceptere, at bevisbyrden er så tung, at ingen kan løfte den, og at de smarteste på den måde kan gå fri.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 37:

Forslag til folketingsbeslutning om egenkapitalhjælp til iværksættere.

Af Kjeld Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 29/10 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Jeg vil starte med at sige tak for endnu et bidrag til diskussionen om, hvad vi egentlig kan hjælpe til med, når det drejer sig om iværksættere og små virksomheder.

Det er et tema, som alle Folketingets partier gjorde meget ud af i foråret. Men der var vel ingen af os, der virkelig følte, at vi fandt de vises sten, og derfor er det en udmærket anledning til at få vendt et af de elementer, der også på SF's foranledning indgik i foråret, og som også har været fremme før, men i et nyt lys kan tingene jo altid se anderledes ud.

Der er nogle ting i dette forslag, som jeg godt kan lide:

Jeg kan godt lide, at der ikke er tale om en statslig låneordning, men om en ordning, hvor det offentlige subsidierer en rentesænkning og, må jeg gå ud fra, en afdragsfri periode, for et eller andet skal bankerne vel have for at give låneren en ualmindelig lang afdragsfri periode. Det fremgår ikke helt af forslaget, men lad os sige, at det er sådan.

For det andet er ordningen baseret på, at kreditvurderingen af lånsøgerne stadig sker på grundlag af pengemarkedets vurderinger. Det tror jeg er fornuftigt.

Og for det tredje er det fortsat pengeinstitutttet og ikke det offentlige, der løber den fulde risiko i forbindelse med lånets tilbagebetaling.

Vi ved også alle sammen, at ordningen har kørt i Tyskland i en årrække og øjensynlig har virket godt, men jeg er nødt til at sige, at jeg også har indvendinger imod forslaget, idet jeg tror, at 10 år er for lang en periode – det må jeg sige – det er meget lang tid at subsidiere renter og fritage for afdrag i. Og jeg må også sige – og det er måske i virkeligheden hovedindvendingen imod forslaget – at det er et dyrt forslag, som koster mange penge.